

- คุษฎีนิพนธ์** : การพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย
- ชื่อผู้วิจัย** : นายโอฬาร ปัญญาพิพัฒน์
- ปริญญา** : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (รัฐประศาสนศาสตร์)
- คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์**
- : ผศ.ดร.รัชชนันท์ อิศรเดช พธ.บ., M.A., Ph.D (Pol.Sc)
  - : รศ.ดร.สมาน งามสนิท B.A. (Pol. Sc) M.A., พบ.ด. (การบริหารการพัฒนา)
- วันที่สำเร็จการศึกษา** : ๑๙ มกราคม ๒๕๕๙

### บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการวิจัยมี ๓ ประการได้แก่ ๑. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย ๒. เพื่อศึกษาการบูรณาการทฤษฎีและพุทธธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย และ ๓. เพื่อนำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย

ระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพเก็บข้อมูลสองขั้นตอน คือจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญเลือกแบบเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน ๓๑ รูป/คน เครื่องมือสำหรับเก็บข้อมูลได้แก่แบบสัมภาษณ์เชิงลึกที่มีโครงสร้าง เก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบตัวต่อตัว และเก็บข้อมูลจากผู้มีส่วนร่วมในการสนทนากลุ่มเฉพาะ ๑๕ รูป/คน เลือกแบบเจาะจงจากผู้เชี่ยวชาญ วิเคราะห์ข้อมูลจากทั้งสองขั้นตอนโดยการพรรณนาความ

### ผลการวิจัยพบว่า

๑. ภาวะผู้นำของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย พบว่า มีสภาพปัญหาการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย โดยมีปัญหา ๔ ด้านใหญ่ๆ ได้แก่ ๑) **ด้านคุณลักษณะ** ประกอบด้วย ขาดการพัฒนาตนเองในการเป็นผู้แทนที่ดี ขาดการปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม ขาดความรู้ในทุกด้าน ขาดความตื่นตัว ทันโลก ทันเหตุการณ์ ขาดความสามารถในการประสานความสัมพันธ์ ขาดความโปร่งใสที่ตรวจสอบได้ ๒) **ด้านพฤติกรรม** ประกอบด้วย ขาดการมีสัจจะ ขาดความน่าเชื่อถือ มีการคอร์รัปชัน รับสินบน ขาดความสุจริต ขาดคุณธรรมจริยธรรม ขาดการเป็นแบบอย่างที่ดี ๓) **ด้านสถานการณ์** ประกอบด้วย ขาดการทำประชาวิจารณ์ ขาดการมีส่วนร่วมในการบริหาร หรือแก้ไขปัญหาดังกล่าว ขาดการพัฒนาการ ขาดความรู้บริหารตามกฎและประชาธิปไตย ขาดความกล้าหาญเด็ดเดี่ยวในการใช้สติปัญญาในการแก้ไขให้ความถูกต้องและ ๔) **ด้านการปฏิรูป** ประกอบด้วย ขาดความเสมอภาคในทางความคิดของประชาชน ขาดความจริงใจในการปฏิรูป ขาดเป้าหมายที่แท้จริงนั้น สืบเนื่องจากผลประโยชน์ ทั้งสิ้น มีการแบ่งเป็นกลุ่มๆ ใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จ ขาดการควบคุมสถานการณ์

๒. การบูรณาการทฤษฎีและหลักพุทธธรรมที่เหมาะสมเพื่อการพัฒนาภาวะผู้นำของ คณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทย พบว่า ประกอบด้วย ทฤษฎีภาวะผู้นำมาบูรณาการร่วมกับ หลักพุทธธรรมประยุกต์ใช้ สังคหวัตถุ ๔ พรหมวิหาร ๔ และพุทธธรรมเพื่อการบ่งชี้คุณลักษณะ ที่พึงประสงค์ สัปปริสธรรม ๗ สังฆโสภณสูตร ซึ่งสามารถพัฒนาเป็นคุณลักษณะที่พึงประสงค์ มีความสำคัญดังนี้ **๑) เป็นตัวแทนที่ดี** ได้แก่ มีวิสัยทัศน์ กระจายงานให้ทีมงานอย่างเหมาะสม สร้างทีมงานได้ สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้ร่วมงานเป็นผู้พัฒนาผู้อื่นเสมอ **๒) เป็นนักพูดที่ดี** ได้แก่ เชื่อมั่นในตัวเอง แต่งกายดี ทำทาง ผึ่งผาย เดินอย่างมั่นใจ ทักทายให้เข้าท่า ใช้เวลาให้คุ้มค่า หน้าที่า แจ่มใส รู้จักใช้ไม้ค้ำ ภาษาไทยต้องชัดเจน ใช้น้ำเสียงที่เหมาะสมพูดสรุปให้จับใจ **๓) เป็นนักเจรจาต่อรอง** ที่ดี ได้แก่ มีความสามารถในเชิงระบบ มีบุคลิกน่าเชื่อถือ มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีบุคลิกประนีประนอม มีจริยธรรม และ **๔) เป็นนักปฏิบัติที่ดี** ได้แก่ เข้าสังคมได้ ในทุกเวลามีความอ่อนน้อมถ่อมตน ตื่นตัว อยู่เสมอ มีคุณธรรม

๓. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำตามหลักพุทธธรรมของคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทยประกอบด้วย ๓ แนวทางได้แก่ **๑) การฝึกอบรม** พบว่า ควรมีการพัฒนาฝึกอบรมผู้นำ คุณธรรม การพัฒนาตนเอง ผู้พัฒนาทรัพยากรมนุษย์การบริหารเชิงกลยุทธ์และการพัฒนาภาวะผู้นำ ผู้นำการเปลี่ยนแปลง การสื่อสารและการจูงใจ **๒) การปฏิบัติธรรม** พบว่า ควรพัฒนาคณะกรรมการบริหารพรรคการเมืองไทยตามหลักพุทธธรรม สำหรับผู้บริหารพรรค ควรทำ MOU กับ มจร. พร้อมทั้งการปฏิบัติธรรมเป็นแบบ การรักษาศีล ๕ เข้าร่วมในการรักษาศีลกับประชาชนในวัน พระใหญ่ สร้างทีมที่ปรึกษาที่ดีตามหลักพุทธธรรมการฟังธรรม **๓) การดูตัวอย่างผู้อื่นด้านดี** พบว่า ควรดูตัวอย่าง พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช และลีกวนยูตามหลักทฤษฎีภาวะผู้นำ **ด้านคุณลักษณะ** เป็นผู้มีวิสัยทัศน์ รอบรู้ ครอบครองตน ครอบครองคน **ด้านพฤติกรรม** เป็นผู้มีความอ่อนน้อมถ่อมตน เชื่อมั่นศักยภาพของชาวสยาม ทำตัวเป็นแบบอย่างการเสียสละ **ด้านสถานการณ์** เป็นผู้แก้ไขในวิกฤติในประเทศและเป็นนักเจรจาต่อรอง เจริญสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ **ด้านการปฏิรูป** เป็นผู้ปฏิรูประบบราชการและพัฒนาสาธารณะ ประโยชน์ สร้างการศึกษา อยู่ให้เห็นและสร้างคนรุ่นต่อมา

**Dissertation Title** : Leadership Development of Thai Political Party Executive Committee According to Buddhhadhamma

**Researcher** : Mr. Olan Panyapitipattana

**Degree** : Doctor of Philosophy (Public Administration)

**Dissertation Supervisory Committee**

: Asst.Prof. Dr. Thatchanan Issaradet. B.A.M.A., Ph.D. (Pol.Sc.)

: Assoc. Prof. Dr. Sman Ngamsnit. B.A. M.a., Ph.D.

**Date of Graduation** : 19 January 20016

**Abstract**

Objectives of this research were 1. To analytically study the problems of the leadership development of Thai political party executive committee according to Buddhhadhamma, 2. To study the integration of concept of leadership development of Thai political party executive committee according to Buddhhadhamma and 3. To propose the means of leadership development of Thai political party executive committee according to Buddhhadhamma.

Methodology was the qualitative research method collecting data by two steps; step one data were collected from 31 key informants, purposefully selected from experts with structured in-depth-interview script by face-to-face in-depth-interviewing. Second step, data were collected from 15 participants in focus group discussion, purposefully selected from experts. Data were analyzed by descriptive interpretation.

**Findings were as follows :**

1. Problems of leadership development of Thai political party executive committee according to Buddhhadhamma were of 4 main areas; 1) characteristics; lacking of self development for being good representative, for societal benefits, lacking of general knowledge, alertness, keeping up with the world, the events, human relations and lacking of transparency that could be checked. 2) behavior; lacking of sincerity, trustworthiness, but having tendency to corrupt and to take bribery, lacking of honesty, virtual ethics and a good model, 3) situations; lacking of public hearing, participative management or problems solving, lacking of democratic development knowledge and lacking of courage to use wisdom to solve problems and to promote the right and 4) reform; lacking of peoples' equality in expression,

lacking of sincerity and target in administrative reform owing to the personal interest. There were group segregations, power abuse and lacking of situational control.

2. Integration of appropriate theories with Buddhhadhamma to develop the leadership of Thai political party executive committee was the integration of leadership theory with Buddhhadhamma; Sanghahavattu 4, principles of service, Brahmaviharadhamma 4, sublime state of mind and Sappurisdhamma 7, quality of good man, which could develop the ideal characteristics of the executive committee in 3 areas: 1) good representative: having visions, equal work distribution amongst the teamwork, teamwork encouragement and always in the state of development, 2) good speaker: self confidence, well dressed up, smart looking, walking with confidence, appropriate greeting, appropriate time spending, bright looking, knowing how to use microphone, clear Thai language usage with appropriate tone and impressive conclusion, 3) good bargaining person: systematic capacity with respectable and compromising personality, self confidence and good ethics and 4) good practitioner: social- able at all occasions, being humble and polite with alertness and virtues.

3. The means to develop leadership of Thai political party executive committee were of 3 means: 1) training; there should be training in ethics and self development, strategic human resource training, leadership training for change and persuasive communication. 2) Dhamma practice: there should be training the Thai political party executive committee according to Buddhhadhamma by making Memorandum of understanding, MOU with Mahachulalongkornrajavidyalaya University, MCU, to set a model Dhamma practice, five precepts observation with people on the Buddhist Sabbath days, setting up a good Buddhist advisory board and Dhamma listening and 3) good examples from other models: there should be models to follow the King Rama IV's and King BhumipolAdulyadej's good examples as well as that of Lee Kuan Yew according to leadership theory in the areas of visions, knowledge, self, man and work management. The behavior: by being polite, confidence in Siam people, setting examples in sacrifice. The situation: by solving internal crisis, enhancing international good relations, being good bargainers. In the areas of the country reform. The reform: reformed the bureaucratic systems, developed the public welfares, educational system, living to be seen and create next generation.